

Cal sospesar-ho tot

Pere Calders

Com s'escriu la història? Es una pregunta que jo —i penso que molts com jo— ens formulem moltes vegades. La gent de la meva generació ha viscut etapes transcendents, n'hem estat comparses o protagonistes, i ens trobem sovint que la versió dels fets té interpretacions contradictòries, per no dir francament sorprenents.

Per exemple: es dona per segur que el 23-F fou una subversió que va fracassar, amb els seus cabdills processats i empresonats, talment com si la jove democràcia s'hagués apuntat un triomf. Potser sí... Ens convé desitjar-ho de tot cor. Però hi ha unes realitats inquietants, amb unes preguntes que fan de mal respondre. El cas és que les coses, després del cop de força aparentment arauat i inhàbil, han anat d'una manera contrària a

la il·lusió popular.

Podria ésser, penso jo, que ens haguéssim precipitat en les valoracions, o bé que ens les presenten d'una manera tan astuta que hem picat tots. A tall d'hipòtesi (crec que és un joc vàlid), hauríem d'intentar unes perspectives inèdites, encara que passin a frec de la política-ficció. Hi ha una colla d'evidències que ens conviden a fer-ho, com ara:

- a) L'espectacular caiguda del partit que governava, la UCD.
- b) L'estranya dimissió d'Adolfo Suárez com a cap del govern central.
- c) La fulminant pèrdua d'influència del general Gutiérrez Mellado.
- d) L'ascensió brillantíssima dels socialistes al poder, amb un fenomen digne de consideració: s'han vist obligats des del principi a girar del revés allò que havien promès en la seva campanya electoral. I, a més, a fer-ho com si ells mateixos estiguessin honestament convençuts de la seva fidelitat a les promeses.
- e) La retallada de les autonomies, sobretot de la que més els preocupa.
- f) La propaganda subtil, gairebé de puntetes, per tal que ens trobem preparats quan es produeixi la sensacional notícia que els responsables del cop

d'Estat ja són al carrer. Qui sap si ascendits i tot, perquè hi ha precedents molt notables. Alguns en virtut d'indults o d'amnisties que ja comencen a demanar veus assenyades de l'esquerra, i altres perquè hauran arribat a l'edat de jubilació. Aquest darrer punt de vista és ben revolucionari, perquè si estableix jurisprudència deixaria sense efecte les cadenes perpètuas. Si això arribava, se suposa que els interessats cobraran les seves pensions sense retallades, partint de la base que encara hi ha classes.

Curiosament (l'episodi històric és ple de curiositats), els únics personatges que van mostrar coratge cívic durant l'assalt al Parlament de Madrid, es diria que han caigut en desgràcia. Les televisions de tot el món van exhibir repetidament les imatges d'Adolfo Suárez, de Gutiérrez Mellado i de Santiago Carrillo aguantant el tipus enmig d'un bosc de setials que es veien buits, perquè els seus ocupants eren de quatre grapes a sota, intimidats per la por a prendre mal. Una por molt humana —que consti—, però que no queda prou clar que mereixi premi, per moltes vinyes que guardi.

Tot plegat, ja ho he dit abans i m'hi emparó, potser només es tracta de política-ficció. Però no puc evitar el fantasma d'aquells rostres que acaben assemblant-se a la màscara, fins a confondre-s'hi.